

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Academic Leadership of Administrators of Lalo 2010 Group Under

The Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1

อับดุลกาเร็ม แก่ตอง

Abdulkarim Kaetong

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthongburi University

e-mail: dul355890@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2564 จำนวน 95 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 76 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา, บริหารงานวิชาการ, กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ABSTRACT

This research objective were: 1) to study the academic leadership of administrators in Lalo 2010 Group under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1 and 2) to compare academic leadership of the Principals in Lalo 2010 Group under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, classified by age work experience and level of educational. This research was a survey research. The population consisted of 95 school teachers in Lalo 2010 Group under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 76 people obtained as Krejcie & Morgan's table and simple random sampling technique for sample size determination. The instrument used for data collection was a 5-level estimation questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results of the research were found that: (1) The academic leadership of the administrators in Lalo 2010 Group under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, was high level in overall; and 2) comparison of the academic leadership of the administrators in Lalo 2010 Group under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, classified by age, work experience and simple random sampling technique were different.

Keywords: Academic Leadership, Principals the Principals in Lalo 2010, the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ เพื่อให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมดังจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 5) รวมทั้งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552-2551) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยมี เป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ พัฒนาคูณภาพมาตรฐานการศึกษา การเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา เรียนรู้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการศึกษา โดยมีกรอบการปฏิรูป การศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคูณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาครูยุคใหม่ พัฒนาคูณภาพสถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคูณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่

การปฏิรูปการศึกษาจะประสบผลสำเร็จย่อมต้องอาศัยปัจจัยหลักหลายอย่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยในระดับ ปฏิบัติ คือ สถานศึกษาซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ รวมทั้งทรัพยากรที่จำเป็น ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมี ศักยภาพ สมรรถภาพและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อจัดให้ดำเนินการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของการบริหาร (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 4) การบริหารสถานศึกษาผู้บริหารคือกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และพัฒนาคูณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นผลจากการกระจายอำนาจในการบริหารงานผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีภารกิจและความรับผิดชอบต่อการพัฒนา สถานศึกษา ซึ่งในด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายสู่การปฏิบัติด้วยการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนา สถานศึกษา วิสัยทัศน์จึงเป็นหลักหรือเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาและสร้างความคาดหวังและมั่นใจ ให้กับคณะครู อาจารย์ นักเรียนและบุคคลอื่น ๆ รวมถึงการใช้เป็นกรอบในการกำกับติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

วิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา (ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์, 2555: 7) วิสัยทัศน์มีความสำคัญต่อผู้บริหารหรือผู้นำในยุคโลกาภิวัตน์ที่จะต้องมีในตัวบุคคล อีกทั้งต้องรู้จักสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดวิสัยทัศน์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมขององค์การหรือสถานศึกษาในอนาคต สามารถมองคนเป็นใช้คนเป็นรู้จักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกัน เกิดความสามัคคีนอกจากนี้วิสัยทัศน์ยังเป็นส่วนที่ช่วยกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานที่จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย

การเข้าสู่วัฒนธรรมยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้โครงสร้างทางสังคมอ่อนแอ ทูทางสังคม ศาสนา วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นห่างเหินและถูกปฏิเสธจากเด็กและเยาวชนล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย ขัดข้อศีลธรรมอันดีงาม มีค่านิยมอันไม่พึงประสงค์ (ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์, 2554: 7) การพัฒนาประเทศสู่ความ สมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลัง เพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้ เข้มแข็ง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การคิดรูปแบบใน การจัดการศึกษาอย่างหลากหลายและขาดความต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละพื้นที่ได้จริง โครงสร้างและกลไกการบริหารและการจัดการต่าง ๆ ปรับตัว ตามไม่ทัน เกิดปัญหาไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาระบบการศึกษาและผู้เรียน ก่อให้เกิดปัญหา นานัปการโดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนเกิดความเครียดและปรับตัวไม่ได้(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 38) รวมทั้ง ผู้บริหารมีส่วน สำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่เกี่ยวกับการสร้างกระบวนการ บริหารงานวิชาการ เทคนิค กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนการจัดกิจกรรมและเนื้อหาให้ สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน การฝึกทักษะ การเผชิญ สถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดี คุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและต้องทำ ความเข้าใจ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักที่จะขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย การบริหารงานวิชาการจะเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากรคุณภาพของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร วิสัยทัศน์การวางแผนเพื่อมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (ภาณุวัฒน์ ภาศแก้ว, 2559: 51) และถือได้ว่างานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษาและการจัดการเรียนการสอนและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาในการดำเนินงาน (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 1) ดังนั้นงานวิชาการจึงเป็นการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูและนักเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญาเกิดการเรียนรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรมตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา หากสถานศึกษาจะสามารถทำหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างสมบูรณ์ก็จะต้องมีผู้บริหารที่ให้ความสำคัญงานวิชาการและเข้าใจขอบเขตการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี การดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนในกลุ่มมาโลละ 2010 มีการพัฒนารูปแบบนวัตกรรม ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น โดยอาศัยแนวคิดการบริหาร การศึกษาการนิเทศการศึกษาและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาให้เป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษามีคุณภาพ โดยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของผู้เรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 ระดับคะแนน 4 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศพบว่า วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน 36.24 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 56.20 ผลต่าง 19.96 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน 21.83 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 29.99 ผลต่าง 8.16 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน 30.40 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 38.78 ผลต่าง 8.38 และวิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียน 33.07 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 43.55 ผลต่าง 10.48

การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับวัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติในอนาคตให้มีความเจริญและมั่นคง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการดำรงชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข วิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญในการจะสร้างแนวคิดเพื่อนำไปสู่การสร้างนโยบาย กระบวนการพัฒนาระบบการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา สามารถสร้างกระบวนการที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกับการบริหารวิชาการในสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ จึงดูได้จากผลผลิตทางการศึกษาว่านักเรียนมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด จากความเป็นมาและความสำคัญของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าในกลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ยังไม่มีการทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู กลุ่มลาโละ 2010 มาก่อน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนจึงสนใจทำวิจัยเรื่องนี้เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมพัฒนาตนเอง พัฒนางานวิชาชีพ ยกกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตาม อายุ แตกต่างกัน
2. ภาวะผู้นำสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน
3. ภาวะผู้นำสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตาม ระดับการศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2564 จำนวน 95 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2564 จำนวน 76 คน

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610, อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2556: 43)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงาน วิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย ได้ทำการสังเคราะห์หัวข้อแปรที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจาก นักวิชาการ เอกสาร และงานวิจัยของสถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553: 188) ไชยา ภาวะบุตร (2555: 94) Hallinger and Murphy (1985: 217-247) Bossert (1988: 341) Ubben & Hughes (1987: 97-99) Davis & Thomas (1989: 40) Krug (1992: 430-431) Hoy & Hoy (2003 อ้างถึงใน ไชยา ภาวะบุตร, 2555: 73-74) Wildy and Dimmock (1993: 34) และ Heck and Hallinger (2009: 6-9) โดยได้กำหนดประเด็นเนื้อหาที่จะทำการวิจัย ทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนา หลักสูตรในสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 4) การวัดและประเมินผล และ 5) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1

3. ตัวแปรที่ศึกษา

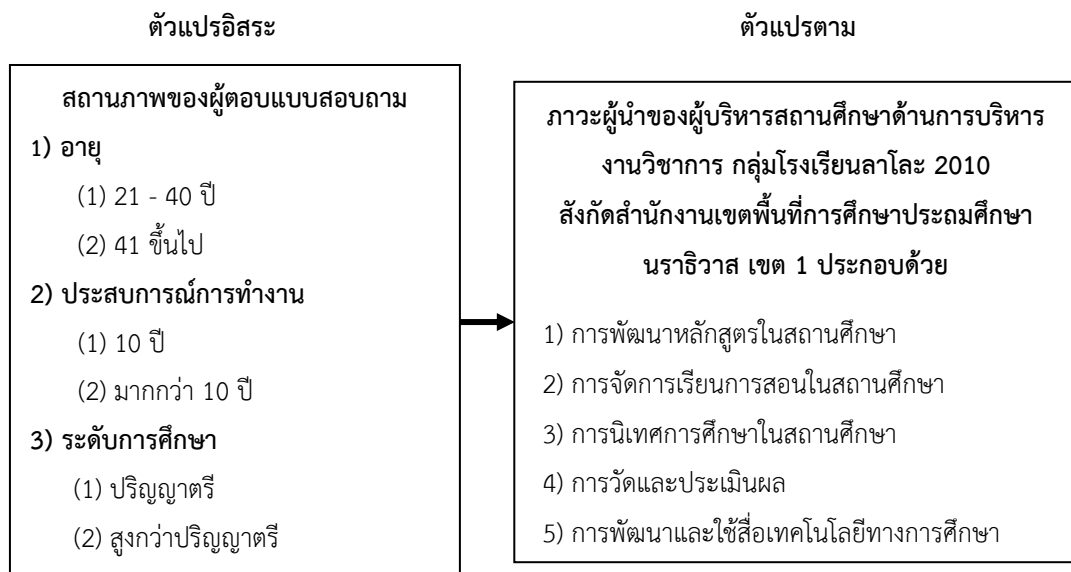
ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ประกอบด้วย 1) อายุ (1) 21-40 ปี (2) 41 ขึ้นไป 2) ประสบการณ์การทำงาน (1) 10 ปี (2) มากกว่า 10 ปี และ 3) ระดับการศึกษา (1) ปริญญาตรี (2) สูงกว่า ปริญญาตรี

ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ประกอบด้วย **1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา** การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ยังคงใช้หลักสูตรแบบเก่า ไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ขาดการระดมความคิด หรือความรู้ที่หลากหลายในการพัฒนาหลักสูตรจึงทำให้หลักสูตรสถานศึกษาไม่เหมาะสมกับบริบทของของท้องถิ่น ส่งผลให้สถานศึกษาขาดความเชื่อมั่น ไม่ได้รับการยอมรับจากชุมชน **2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา** การจัดการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลาย ใช้รูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ ที่ให้นักเรียนเป็นผู้ตาม ครูเป็นผู้นำ ขาดการนำสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แต่เน้นกระบวนการท่องจำ **3) การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา** ด้านการนิเทศการศึกษา ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ไม่มีการส่งเสริมขวัญ และกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู ผู้บริหารไม่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่ง วิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอนได้ **4) การวัดและประเมินผล** ผู้บริหารสถานศึกษา ไม่เห็นความสำคัญในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับ การวัด ประเมินผลของสถานศึกษา ครูวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ขาดการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูด้านการวัดผล ประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง ไม่มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและ ประเมินผลที่ทันสมัย รวดเร็ว และไม่มีการนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน **5) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา** ขาดการส่งเสริม สนับสนุนในการผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม และ

เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง สื่อมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้กระบวนการสอนของครู อาจารย์ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 4) การวัดและประเมินผล และ 5) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา จึงสรุป เป็นกรอบแนวคิด การวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553: 188) ไชยา ภาวะบุตร (2555: 94) Hallinger and Murphy (1985: 217-247) Bossert (1988: 341) Ubben & Hughes (1987: 97-99) Davis & Thomas (1989: 40) Krug (1992: 430-431) Hoy & Hoy (2003) อ้างถึงในไชยา ภาวะบุตร, 2555: 73-74) Wildy and Dimmock (1993: 34) และ Heck and Hallinger (2009: 6-9)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ของครู กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นครูที่มีต่อภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

1.1 ระดับภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รองลงมา คือ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เชื่อมโยง และสอดคล้องในภาพรวมทั้งหมด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้งานได้

1.2 ระดับภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียน ลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปลูกฝังคุณธรรมค่านิยม คุณธรรมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ

1.3 ระดับภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียน ลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กระตุ้นให้คณะครูนำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานวิชาการของตน รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการกำหนดเครื่องมือการนิเทศ ปฏิทินปฏิบัติการนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารกำหนดกรอบจุดมุ่งหมายร่วมกับครูเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศการศึกษา

1.4 ระดับภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กำหนดให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ รองลงมา คือ กำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลการเรียน และ กำหนดให้ครูได้วิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียน เพื่อหาทางช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

1.5 ระดับภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ด้าน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นในการผลิต จัดทำ พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และ กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือ และนำคณะครูในการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้อื่น

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อ ภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้าน การบริหารงานวิชาการ จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียน ลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัย มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โรงเรียนมีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ บริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ทางการบริหาร คือ มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน การสร้างความเข้าใจ ร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร การสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย การร่วมกันกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ ความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนการจัดการสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ส่งเสริมขวัญ และกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู มีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่ง วิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดประชุมอบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนางานการเรียนการสอน การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การวัดประเมินผล ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูด้านการวัดผล ประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง สนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศ ในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัย รวดเร็ว และมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554: 29) ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดประเมินผลการเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สอดคล้องการวิจัยของสมบัวคำ ชุมจันทร์ (2555: 12) ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบาย การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุวัฒน์ กาศแก้ว (2559 : 126) ได้ทำการศึกษามิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชสเตอร์ (Chester 1996: 286-288) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกา พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถภาพสูงเนื่องมาจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น อภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุมจัดประชุมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบดีเพื่อไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการแก่คณะครู เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน จ่ายเบี้ยเลี้ยงค่าพาหนะและค่าที่พักให้ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ เมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร จัดทำสาระหลักสูตร ออกแบบการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนมีการประชุม และระดมความคิดจากครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือมีการจัดทำหลักสูตร

ขึ้นมาใหม่ โดยการรวมองค์ความรู้ที่หลากหลาย และหาแนวทางการเรียนที่เหมาะสมของบริบทของแต่ละสถานศึกษา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา จึงส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยอทิธิพล พันธุ์เพ็ง (2555: 15) ว่าการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ โดยส่งเสริมให้ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้เนื้อหา กิจกรรมโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียน เพื่อพัฒนา ด้านผลสัมฤทธิ์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คนชววรรณ เกษงาม (2558) ได้กล่าวว่า การนิเทศการสอนด้าน หลักสูตรและการนำไปใช้เป็นการช่วยเหลือให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถเทคนิค วิธีการในการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างถูกต้องและสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และนำหลักสูตรไปใช้กับผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับผู้เรียน

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำแนะนำการช่วยเหลือและส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแนะนำวิธีการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูอาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบัวคำ ชุมจันทร์ (2555: 22) ว่าการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน แล้วนำมาจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ฝึกคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยตัวเอง รู้จักวิถีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ภาวดี หินขาว (2555) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นงานหลักของการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ และยึดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น มีการบูรณาการเนื้อหาของกลุ่มประสบการณ์ในกระบวนการสอดแทรกค่านิยมคุณธรรมและ จริยธรรมแก่ผู้เรียนตลอดจนการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนให้มากที่สุด

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามนิเทศการเรียนการสอนครูผู้สอน ทั้งภายในสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และบางโอกาสก็เชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรมาร่วมโครงการในการนิเทศ ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเอง ตลอดจนพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรอีกทั้งร่วมมือกับครูผู้สอนปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษามีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554: 143) ว่าการนิเทศการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับการบริหารเป็นรูปแบบของการบริหารการศึกษาที่ต้องการ การมีส่วนร่วมของบุคคลเป็นลักษณะของการบริหารตามรูปแบบประชาธิปไตย การนิเทศใช้ลักษณะต่าง ๆ ของประชาธิปไตยมาดำเนินการ ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกันการประชุมปรึกษาหารือกัน การให้ความร่วมมือและประสานกัน การร่วมมือกันแก้ปัญหาใน การจัดการเรียนการสอน ชาญชัย อาจินสมจาร (2553: 5) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้

คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครู และนักเรียน เพื่อปรับปรุงตัวครู และนักเรียน สภาพการเรียน การสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษานับสนุน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย โดยมีการวัดผลและประเมินผลที่ครอบคลุมการเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านทักษะการปฏิบัติงานและ ด้านเจตคติ โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน สามารถแยกระดับผู้เรียนออกเป็นกลุ่มได้ และนำผลที่ได้ไปปรับปรุง คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของพนัส ดั่งเอก (2555: 44) ว่าการวัดผลและ ประเมินผลเป็นการประเมินการจัดการเรียนการสอนจะทำให้เป็นข้อมูลทั้งสำหรับผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร ตลอดจน ผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดหมายการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ หลักการวัดผลและประเมินผลมีหลักการ 2 ประการ คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียน ภาวิตา นิลเอสงค์ (2555) ได้กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล ของนักเรียนต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องเลือกใช้เครื่องมือวัดที่ดีมีคุณภาพและ เหมาะสมตรงกับจุดประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อค้นและ พัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน ต้องพยายามค้นหาผู้เรียนแต่ละคนว่า เด่นหรือด้อยในเรื่องใด และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขแต่ละคนให้ดีขึ้น เป็นการตรวจสอบผลการสอนของครูว่านักเรียน มีพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ตามจุดมุ่งหมายการสอนมากเพียงใด

1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร สถานศึกษามีการสนับสนุนการตัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน จึงช่วยให้กระบวนการสอนบรรลุผลได้อย่างง่าย ส่งเสริม ให้ครูได้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และเพียงพอ โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำ จัดหาจากท้องถิ่นจนถึงการพัฒนาต่อยอดให้มีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน มีสถานที่จัดเก็บสื่อการ สอนที่ครูผู้สอนนั้นสามารถนำไปใช้และเลือกใช้ได้ตามความถนัด และเหมาะสมกับผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดททัย ดาราพงษ์ (2555: 32) ว่าการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนบรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย และ เพียงพอให้ครูผู้สอน ได้เลือกพัฒนาและใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างได้ผล ลักษณะของการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการ คือ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็น จัดหาสื่อและส่งเสริมให้ครูผลิต สื่อประสานความร่วมมือในการผลิตสื่อ กับบุคลากรภายในสถานศึกษา และประเมินผลการใช้สื่อ กาญจนา จันทะพันธ์ (2554) ได้กล่าวว่า การนิเทศการสอนด้านการผลิต และการใช้สื่อการเรียนการสอน เป็นการแนะนำ ช่วยเหลือโดยใช้วิธีการ ต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอนด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การผลิตสื่อการเรียนการสอน ทำการสำรวจและจัดแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกโรงเรียน

2. ความคิดเห็นที่มีผลการเปรียบเทียบต่อภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียน ลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู เมื่อจำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษา โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูมีความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการ บริหารงานวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศ การศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของพิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561) ที่ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (2556) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริฉัตร เล็กดวง (2554: 106) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีเขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีภูษณิชา พรรณขาม (2554: 79) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำ ในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียน ลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนั้น กลุ่มโรงเรียนลาโละ 2010 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำของบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่อไปนี้ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน มุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนการมีระบบฐานข้อมูลด้านต่าง ๆ ครูศึกษาค้นคว้า หาเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มีการนิเทศครูช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร ครูทำการวิจัย เพื่อจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครู ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศ ที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนแก้ปัญหาต่าง ๆ และมีการใช้การวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ
2. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. ควรศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของ

โรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนนวมสารธรรม์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ณีภูษณิชา พรรณขาม. (2554). *ภาวะผู้นำในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2*. ม.ป.ท.

ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. (2554). *ผลกระทบของการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษาต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนไทย.*

กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. (2555). *ผลกระทบของการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษาต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนไทย.*

กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ.* กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

พนัส ด้วงเอก. (2555). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงาน*

วิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ภาณุวัฒน์ ภาคแก้ว. (2559). *มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต*

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.